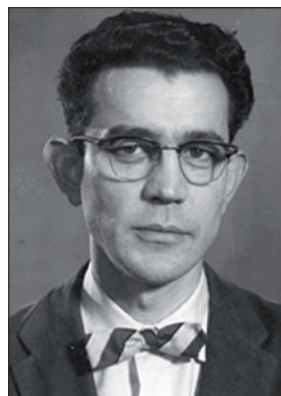

Vzpomínka na Elmera G. Fridricha

Elmer G. Fridrich, jeden z pionýrů halogenové žárovky, zemřel 26. prosince 2010 v požehnaném věku 90 let ve svém domě v Munson Township v Ohiu.

Narodil se 11. dubna 1920. Svou profesní pouť začal jako chemik, vzápětí se rozhodl pro jiný způsob obživy. Udělal

Obr. 1. Elmer G. Fridrich v roce 1959 jako zaměstnanec General Electric

si pyrotechnický kurz a stal se inspektorem výroby výbušnin a trhavin. Za druhé světové války svou kvalifikaci využil a angažoval se v kurzech likvidace nevybuchlých německých bomb. Po skončení války se vyškolil pro práci technika v nemocnici Welch Convalescent.

Velkou změnou v životě Elmera Fridricha se stalo zaměstnání ve firmě General Electric v poválečných letech. Nejprve se zabýval vývojem svařovacích automatů, a protože byl vynikajícím a zručným mechanikem, postoupil do vývojových dílen v Nela Parku. Tam pracoval pod

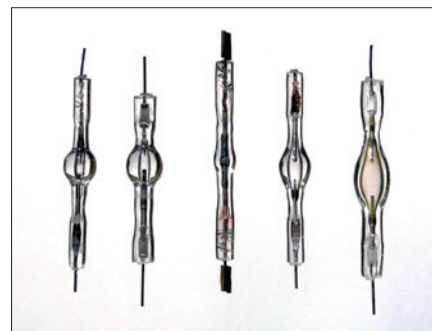
vedením proslulého Duryea Elmendorfa na vývoji levných a jednoduchých smaltů pro opálové žárovky. Začátkem padesátých let minulého století přešel do oddělení vývoje trubicových křemenných infražárovek k Altonu Footovi.

První polovina 50. let pro něj znamenala šťastné období největších pracovních úspěchů. V roce 1954 vyřešila skupina pod vedením fyzikálního chemika Eda Zublera jeden z největších problémů provozu křemenných infražárovek, černání baněk. Později, po několika nepříjemných osobních střetech, se skupina rozdělila, vliv a význam Fridricha a Wileye zeslábl.

Fridrich se vrátil k řešení technologických problémů, pracoval na četných patentech a byl vyhledávaným odborníkem – strojařem uvnitř General Electric. Velmi mu záleželo na dalším vývoji halogenových (již tedy ne jodových) žárovek. Také se podílel na vylepšování pokrytí zářivek luminofory, ale zejména přitom experimentoval s miniaturními halogenidovými výbojkami, neboť jako jediný dokázal dózovat mikroskopická množství halogenidů. Bez jeho přínosu by nikdy nevznikly výbojky Marc a Gemini plněné indiem.

Vymyslel a do provozu uvedl zejména praktiky sériové výroby. Podílel se i na vývoji miniaturních celoskleněných žárovek. V roce 1980 sice odešel na odpočinek, ale bez práce dlouho nevydržel. Dále vylepšoval různá technická řešení, spolupracoval s firmou Welch Allyn i GE, zkonstruoval nejmenší halogenidové výbojky na světě s příkony 2,7 a 1,1 W, přičemž tyto unikáty byly zcela funkční. V praxi se ujal typ 10 W.

Po roce 2000 se již hlásilo stáří. Fridrich špatně viděl, měl ošklivý pád a trpěl epileptickými záchvaty. Ani tyto obtíže ho neodradily od práce – pracoval na dalších šesti patentech vylepšení technologie výroby ultralevného křemene. Práce jeho zdraví velmi prospívala.

Obr. 2. Prototypy výbojek Marc a Gemini plněných indiem

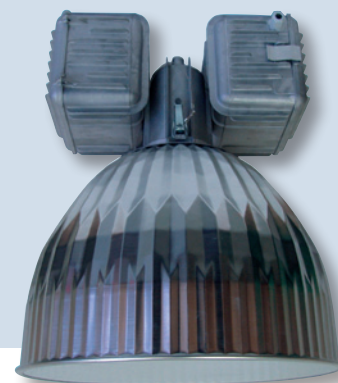
Po roce 2006 mu byla diagnostikována rakovina, ale ani to ho nedonutilo k odpočinku. Obklopen milující rodinou, přáteli stále jako by byl zdravý. Odešel smířený a odešel jako frajer.

Napsat tento nekrolog pro mne bylo o to těžší, že jsem Elmera Fridricha desetky let znal. Spoustu věcí, které jsem se dozvěděl, však nemohu publikovat – jsou příliš osobní. Bude mi chybět, stejně jako bývalým spolupracovníkům a celé rodině. Když večer zvednu hlavu k nebi, vím, že tam někde tento kouzelný člověk právě rozsvítil hvězdu.

Stanislav Slabyhoudek

Veškerá svítidla pro osvětlení venkovních i vnitřních prostorů, sportovních a průmyslových objektů, hřišť, parků a pod.

- výroba svítidel
- výroba předradníkových skříní
- opravy a úpravy svítidel, kompletní elektromontáž
- prodej komponentů pro výbojové zdroje (tlumivky, zapalovače, kondenzátory)
- prodej svítidel od zahraničních partnerů z Itálie

Ing. Jaroslav Blahuta
Horní 3030/96, 700 30 Ostrava – Bělský Les

Provozovna
Lešetinská 546/57, 719 00 Ostrava – Kunčice
tel.: 00420 596 241 161, tel./ fax: 00420 595 682 236
mobil: 00420 605 436 095, 00420 602 785 370
e-mail: blahuta@blahuta-elektro.cz, www.blahuta-elektro.ostravsko.com

